

پژوهشهای حقوقی

فصلنامه علمی - ترویجی

شماره ۳۸

هزار و سیصد و نود و هشت - تابستان

۷	• مسئولیت کیفری وکیل دادگستری دکتر بیژن حاجی عزیزی - سیده مریم اعتماد
۲۷	• تعارض میان منفعت عمومی جامعه و منفعت فردی دولت‌ها دکتر حوریه حسینی اکبرنژاد
۴۵	• دسترسی به غذای کافی، به‌عنوان یک حق بشری در نظام حقوقی سازمان جهانی تجارت دکتر نجمه رزمخواه
۶۹	• نقدی بر ماده ۱۳۷ قانون مجازات اسلامی در باب تکرار جرم آزاده قربانی - آرزو قربانی
۷۹	• پلیس مسئله‌محور و ترس از جرم دکتر سید مهدی سیدزاده‌ثانی - سعید کرمانی
۱۰۷	• تعامل تمامیت ارضی با حقوق و آزادی‌های مشروع از منظر ملی و بین‌المللی دکتر هدیه‌سادات میرترابی - دکتر سبحان طیبی
۱۳۷	• روند کاهش سرمایه شرکت‌های سهامی در حقوق ایران و انگلیس حمید شالی
۱۵۹	• تحلیل حقوقی ترابردپذیری شماره تلفن همراه در ایران؛ در پرتو مطالعات تطبیقی سید هاشم مداح‌حسینی - رجب فلاحی - سارا مرثضی‌قلی
۱۷۷	• آثار شرط سقوط یا کاهش مسئولیت در حقوق ایران با نگاهی به نظام حقوقی انگلستان دکتر حجت مبین - امین امیرحسینی
۱۹۹	• سازگارهای صیانت از حق استفاده از زبان مادری در مراجع بین‌المللی و ملی دکتر سید قاسم زمانی - فرهاد عابدینی سعدآباد
۲۳۱	• اصل مصونیت در برابر خوداتهامی در محاکم کیفری بین‌المللی علیرضا قرقانی

تحلیل حقوقی ترابردپذیری شماره تلفن همراه در ایران؛ در پرتو مطالعات تطبیقی

سید هاشم مداح حسینی*

رجب فلاحی** - سارا مرتضی قلی***

چکیده:

توسعه فناوری‌های وابسته به تلفن همراه و افزایش تقاضای مشترکین برای استفاده از این تکنولوژی سبب پیدایش فناوری‌های نوینی در زمینه تلفن همراه شده است. یکی از مهم‌ترین این فناوری‌ها فراهم آوردن امکان تغییر اپراتور تلفن همراه بدون نیاز به تغییر شماره تلفن (ترابردپذیری) است. این امر از آنجایی دارای اهمیت فراوان است که برخی از مشترکین با وجود نارضایتی از اپراتور خود به علت اهمیت شماره، قادر به تعویض سیم‌کارت خود نمی‌باشند. از آنجاکه مهم‌ترین هدف از ایجاد چنین امکانی، دستیابی به سود بیشتر اقتصادی و افزایش رقابت در بازارهای مخابراتی است، ابعاد اقتصادی تأثیر شگرفی بر نوع مقررات‌گذاری و الزامات قانونی این فناوری دارند. از این رو باتوجه به اهمیت ابعاد حقوقی این پدیده، در این گفتار سعی بر واکاوی این مهم گشته است. چهارچوب‌های قانونی الزام‌آور از طرف رگولاتور و همچنین بررسی شیوه‌های مقررات‌گذاری این فناوری از مباحثی هستند که مورد بررسی قرار گرفته‌اند. همچنین باتوجه به نوظهور بودن این امر در کشور، ابعاد حقوقی این فناوری آن در ایران نیز مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

کلیدواژه‌ها:

ترابردپذیری، تلفن همراه، چهارچوب قانونی تعرفه، رگولاتوری.

مجله پژوهش‌های حقوقی (فصلنامه علمی - ترویجی)، شماره ۳۸، تابستان ۱۳۹۸، صفحه ۱۵۹-۱۷۶، تاریخ وصول: ۱۳۹۴/۰۱/۳۰، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۵/۰۵/۱۶

- * کارشناس ارشد مهندسی برق - مخابرات (میدان)، عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
Email: maddah@itrc.ac.ir
- ** کارشناس ارشد مخابرات ایران، تهران، ایران
- *** کارشناس ارشد مهندسی برق - مخابرات (میدان)، عضو هیئت‌علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات
Email: fallahi@itrc.ac.ir
- *** کارشناسی ارشد رشته حقوق ارتباطات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران، نویسنده مسئول
Email: Mortezagholi.sara@gmail.com

مقدمه

اپراتورهای تلفن همراه بلوک شماره اختصاصی دارند و تا قبل از فراهم شدن امکان ترابردپذیری شماره تلفن همراه (MNP)^۱، مشترکان تلفن همراه به منظور تعویض اپراتور تلفن همراه، مجبور به تعویض شماره خود بودند. باتوجه به اینکه پس از مدت زمانی هریک از مشترکین برای برقراری ارتباط با سایر مشترکین به شماره تلفن همراه وابسته می‌شود، تغییر شماره برای اشخاص دشواری‌های زیادی را در پی داشت و مستلزم صرف وقت و هزینه نیز بود. بنابراین مشترکان تلفن همراه از این امر صرف‌نظر می‌کردند. بدین ترتیب رقابت مؤثر در بازار تلفن همراه نیز کاهش می‌یافت. به‌تازگی، این فضا به‌طور چشمگیری تغییر کرده و قابلیت انتقال شماره تلفن همراه این امکان را برای مشترکان فراهم کرده است که هم‌زمان با حفظ شماره خود قادر باشند از خدمات مخابراتی اپراتورهای رقیب بهره ببرند. این مسئله منجر به افزایش رقابت در بازار تلفن همراه و توجه بیشتر به حقوق مصرف‌کنندگان خدمات مخابراتی خواهد شد.

باتوجه به اینکه امکان ترابرد شماره‌های تلفن همراه یک قابلیت جدید و نوظهور می‌باشد، لذا مقررات‌گذاری و استراتژی نهاد نظارتی در این حوزه باید به‌گونه‌ای باشد که هماهنگی‌های لازم را در بازار رقابتی فراهم و از ایجاد موانع جلوگیری کند. در این نوشتار ضوابطی که باید به هنگام تنظیم قوانین و مقررات و نظارت بر بازار رقابتی تلفن همراه توسط سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی به‌عنوان رگولاتور و سایر نهادهای ذی‌صلاح رعایت شود، مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد. از طرف دیگر بر اساس مطالعات تطبیقی، مصوبه ۱۸۹ کمیسیون تنظیم مقررات در موضوع ترابردپذیری شماره‌های تلفن همراه مورد تجزیه و تحلیل حقوقی قرار گرفته و راهکار مناسب ارائه می‌شود.

۱- چهارچوب قانونی تعرفه‌ها

از آنجایی که منطق اصلی این فرایند افزایش رقابت می‌باشد، اولین و مهم‌ترین موضوعی که باید در حوزه تنظیم مقررات در خصوص خدمات ترابرد شماره مورد توجه قرار گیرد، مسئله هزینه‌هاست.^۲ از این رو رگولاتور باید اطمینان حاصل کند که هزینه‌های ترابرد شماره تلفن

1. Mobile Number Portability.

2. "Mobile Number Portability," Information for Industry, Australian Communications and Media Authority, Last Modified May 16, 2016,

همراه به عنوان یک عامل بازدارنده برای استفاده از این امکانات عمل نکند. از جمله این هزینه‌ها می‌توان به هزینه رسیدگی به درخواست، تراپرد نمودن شماره و تفاوت هزینه تماس‌های درون شبکه‌ای و برون شبکه‌ای اشاره کرد. با توجه به اهمیت تعرفه تماس‌ها در فرایند تراپرد شماره و ضد رقابتی بودن تفاوت تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای به لزوم دخالت رگولاتور در این موضوع می‌پردازیم.

۱-۱- گزارشی درباره تفاوت تعرفه‌های تماس‌های درون شبکه‌ای و برون شبکه‌ای

اعمال تعرفه‌های متفاوت برای تماس‌های درون شبکه‌ای (On-net) و برون شبکه‌ای (Off-net) توسط اپراتورهای غالب و الزام مشترکان به پرداخت هزینه بیشتر برای تماس‌هایی که با مشترکان اپراتورهای رقیب (تماس برون شبکه‌ای) برقرار می‌کنند، یک رفتار ضد رقابتی قلمداد می‌شود. در واقع، استفاده از این روش برای اپراتورها دو دستاورد دارد:

۱. مشتریان بیشتری جذب اپراتورهای غالب می‌شوند، زیرا به جهت تعداد بالای مشترکان این اپراتورها، مشتریان می‌دانند که هزینه تماس برون شبکه‌ای بسیار کمتری به ایشان تحمیل خواهد شد؛
۲. مشترکان اپراتورهای غالب رغبت کمتری برای تماس با مشترکان اپراتورهای ضعیف تر خواهند داشت که این امر باعث کم شدن درآمد اپراتورهای اخیر و بنابراین تضعیف توان رقابتی آنان خواهد شد.^۳

تفاوت تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای سبب می‌شود که مشترکین یک اپراتور به هنگام تماس با مشترکین اپراتورهای دیگر هزینه بیشتری نسبت به تماس درون شبکه‌ای خود بپردازند. این تفاوت نوعی رفتار ضد رقابتی محسوب می‌شود؛ زیرا مشترکین یک اپراتور به جهت پرداخت هزینه کمتر، تماس درون شبکه‌ای را ترجیح می‌دهند و تمایلی به تماس برون شبکه‌ای با هزینه بیشتر نخواهند داشت. این امر در نهایت به تضعیف اپراتورهای رقیب منتهی می‌شود. این قبیل اعمال ضد رقابتی منجر به ایجاد سیاست‌هایی در راستای کنترل شرایط بازار و نیز تحمیل خساراتی برای تفاوت تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای در

<http://www.acma.gov.au/Industry/Telco/Numbering/Portability/mobile-number-portability-information-for-industry>.

3. "Mobile Number Portability Policy & Guideline," Communications and Information Technology Commission,

<http://www.citc.gov.sa/English/RulesandSystems/RegulatoryDocuments/Numbering/Documents/TA111E.PDF> (Last Visited January 27, 2015)

کشورهای مختلف می‌شود.^۴ از این رو سازمان‌های مقررات‌گذاری تأثیرگذارترین عوامل غیررقابتی شدن تعرفه‌ها را موارد زیر می‌دانند:

- سهم مشخص و معین ترافیک تماس درون شبکه‌ای؛
- وجود تفاوت‌های اساسی در اندازهٔ اپراتورهای کوچک و بزرگ؛
- وجود تفاوت‌های اساسی در تعرفه تماس‌های درون شبکه‌ای و برون شبکه‌ای.^۵

۱-۲-۲- رویکرد کشورهای مختلف در رابطه با تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای

از آنجایی که تفکیک میان تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای یک عمل ضد رقابتی محسوب می‌شود، رگولاتورها به‌عنوان مرجع تصمیم‌گیری در این حوزه وارد عمل شده‌اند. در نتیجه اپراتورها ملزم به عدم تفکیک میان تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای خود گشتند. رگولاتورها در کشورهای مختلف برای اجبار اپراتورها به رعایت این موضوع، جریمه‌های سنگینی را به‌عنوان ضمانت اجرا در نظر گرفته‌اند. در بندهای زیر به نمونه‌ای از تصمیمات اپراتورها و وضع جریمه در این موضوع اشاره شده است.

۱-۲-۱- کنیا

در سال ۲۰۱۰، کمیسیون ارتباطات کنیا (CCK)^۶ اپراتور Safaricom را ملزم به تعیین سقف تعرفه برای تماس‌های درون و برون شبکه‌ای خود کرد. الزام فوق به این سبب بود که اپراتور غالب تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای خود را یکسان کند. در واقع قاعده مزبور به دنبال رفع اعمال ضد رقابتی ناشی از تفاوت تعرفه تماس‌های درون شبکه و برون شبکه‌ای در بازار کشور کنیا بود.^۷

4. "On-net/ Off-net Price Differentiation: Review of International Precedent," Telecommunications Management Group, Inc., February 7, 2011, www.comcom.govt.nz/dmsdocument/7958, p. 2 (Last Visited 27 January, 2015).

5. Ibid, 4.

6. The Communications Commission of Kenya.

7. "Determination on Interconnection Rates for Fixed and Mobile Telecommunications Networks, Infrastructure Sharing and Co-Location; and Broadband Interconnection Services in Kenya. Interconnection Determination No. 2 of 2010," COMMUNICATIONS COMMISSION OF KENYA, August 16, 2010,

http://www.researchictafrica.net/countries/kenya/Kenya_Interconnection_Determination_No2_2010.pdf. The rule also applies to Dominant operators in the fixed telephony retail market, (Last Visited January 25, 2015).

۱-۲-۲- سنگاپور

در کشور سنگاپور سازمان ارتباطات^۸، برای مدت کوتاهی کلیه اپراتورها را از اعمال تفکیک میان تعرفه تماس‌های برون و درون شبکه‌ای تا ژانویه سال ۲۰۰۵ منع کرد.^۹ سازمان مربوطه چنین استدلال کرد که تفکیک میان تعرفه‌های تماس‌های درون و برون شبکه‌ای، منجر به عدم تمایل مشترکین اپراتورهای غالب به تغییر اپراتور خود و تضعیف فضای رقابتی در بازار تلفن همراه می‌شود.^{۱۰} در حال حاضر نیز رگولاتوری سنگاپور جهت اطمینان یافتن از رقابت پایدار در بازار تلفن همراه تفکیک میان تعرفه‌های تماس‌های درون و برون شبکه‌ای را نمی‌پذیرد.

۱-۲-۳- کلمبیا

در فوریه سال ۲۰۰۹، کمیسیون مقررات‌گذاری این کشور امکان تفکیک تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای را برای اپراتورهای غالب در نظر گرفت. بر اساس این تصمیم، تعرفه‌های پیشنهادی اپراتور غالب برای تماس برون شبکه‌ای، باید برابر یا کمتر از میانگین تعرفه تماس‌های درون شبکه‌ای باشد.^{۱۱}

۱-۲-۴- ترکیه

در سپتامبر سال ۲۰۰۷، سازمان فناوری اطلاعات و ارتباطات ترکیه^{۱۲}، در راستای جلوگیری از اقدامات ضد رقابتی ناشی از تفاوت تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای، اپراتور غالب را ملزم به رعایت موارد زیر کرد:

۱. تعیین سقف برای تعرفه تماس‌های برون شبکه‌ای؛
۲. ملزم کردن اپراتورها به عدم تفکیک میان تعرفه تماس‌های درون و برون شبکه‌ای خود از طریق وضع تعرفه برای تماس‌های درون شبکه‌ای.^{۱۳}

8. IDA, Infocomm Development Authority of Singapore.

9. "Singapore's Mobile Market Gets New Impetus for Growth, Press Release, Jan, 2005" Info-communications Development Authority (IDA), <http://www.ida.gov.sg/News%20and%20Events/20050712123200.aspx?getPagetype=20> (Last Visited 25 January, 2015).

10. Singapore's Mobile Market Gets New Impetus for Growth, supra note 12.

11. "CRC Resolution 2066 of 2009," Communications Regulatory Commission (CRC), Last Visited January 10, 2015.

<http://www.crcm.gov.co/images/stories/crtdocuments/Normatividad/ResolucionesCRT/00002066.pdf>. The rule entered into effect in December 2009.

12. ICTA, Information and Communication Technology Authority.

۱-۲-۵- فرانسه

بارزترین جریمه‌ای که برای این نوع رفتار ضدرقابتی تعیین شده، مربوط به کشور فرانسه و علیه دو اپراتور Orange و SFR است. مرجع حقوق رقابت فرانسه^{۱۴} که سابقاً شورای رقابت^{۱۵} نام داشت، در پی شکایت یکی از اپراتورهای تلفن همراه به نام^{۱۶}، در سال ۲۰۱۲ دو اپراتور فوق را به جریمه‌های سنگینی محکوم کرد. متن رأی صد و هفتاد و یک صفحه بوده و در سایت مرجع حقوق رقابت فرانسه در دسترس است.^{۱۷}

در تاریخ ۱۰ اکتبر ۲۰۰۶، شرکت بیوگ تلکام شکایتی را مبنی بر وجود رفتارهای ضدرقابتی در بازار تلفن همراه فرانسه به شورای رقابت ارجاع داده است. مطابق ادعای شاکی، بسته‌های پیشنهادی Orange و SFR به مشترکان خود از سال ۲۰۰۴ که حاوی امتیازات تعرفه‌ای برای تماس‌های داخل شبکه‌ای آن اپراتورها بوده است، طبق ماده ۴۲۰ بند ۲ قانون تجارت فرانسه و ماده ۸۲ معاهده اتحادیه اروپا، سوءاستفاده از موقعیت غالب در بازار محسوب می‌شود چراکه باعث جذب و وفاداری بیشتر مشتریان اپراتورهای غالب شده و تبعیض‌آمیز است.

در قسمت زیر به اهم موارد مندرج در رأی مرجع حقوق رقابت فرانسه اشاره می‌شود.

ماده ۱: محرز است که شرکت Orange به‌عنوان عامل رفتارهای ضدرقابتی و شرکت France Télécom به‌عنوان شرکت مادر، مقررات ماده ۱۰۲ معاهده اتحادیه اروپا و ماده ۴۲۰ بند ۲ قانون تجارت فرانسه را نقض کرده‌اند، چراکه از ماه آوریل ۲۰۰۵، نوعی تبعیض در تعرفه تماس داخل شبکه‌ای Orange و تعرفه تماس برون‌شبکه‌ای اعمال کرده‌اند.

ماده ۲: محرز است که شرکت SFR مقررات ماده ۱۰۲ معاهده اتحادیه اروپا و ماده ۴۲۰ بند ۲ قانون تجارت فرانسه را نقض کرده است چراکه از ماه آوریل ۲۰۰۵، نوعی تبعیض در تعرفه تماس داخل شبکه‌ای خود و تعرفه تماس برون‌شبکه‌ای اعمال کرده است.

13. "Electronic Communications Law (Law No. 5809)," Laws, Regulations in Turkey, adopted November 5, 2008. <http://www.lawsturkey.com/law/5809-electronic-communications-law> (Last Visited January 16, 2015).

14. L'Autorité de la Concurrence.

15. Le Conseil de la Concurrence.

16. Bouygue Télécom.

17. "Décision n° 12-D-24 relative à des pratiques mises en œuvre dans le secteur de la téléphonie mobile à destination de la clientèle résidentielle en France métropolitaine," L'Autorité de la Concurrence, décembre 13, 2012, www.autoritedelaconcurrence.fr/pdf/avis/12d24.pdf (Last Visited January 28, 2015).

ماده ۳: باتوجه به جرایم ارتكابی در مواد ۱ و ۲ فوق‌الاشعار، جرایم زیر برای این اپراتورها

تعیین می‌شود:

- مبلغ صد و هفده میلیون و چهارصد و نوزده هزار یورو برای شرکت Orange و شرکت France Télécom که باید توسط این شرکت‌ها بدین شرح پرداخته شود: هفتاد و هشت میلیون و دویست و هفتاد و نه هزار یورو را باید مشترکاً و متضامناً پرداخت نمایند و شرکت فرانس تلکام به‌علاوه مبلغ فوق، باید سی و نه میلیون و صد و چهل هزار یورو پرداخت نماید؛

- مبلغ شصت و پنج میلیون و هفتصد و هشت هزار یورو برای شرکت SFR.

ماده ۴: اپراتورهای Orange و SFR موظفند تمام اقدامات لازم را برای خاتمه دادن به جرایم مندرج در مواد ۱ و ۲ این رأی انجام داده و در آینده از هرگونه اقدام مشابه یا دارای آثار یکسان خودداری نمایند. این اپراتورها همچنین مکلفند به اطلاع کامل تمامی مشتریان خود برسانند که به علت محکومیت رفتار ضدرقابتی این اپراتورها، مشتریان حق دارند در زمان دلخواه اشتراک خود را بدون هیچ جریمه یا هزینه‌ای لغو نمایند. این اپراتورها مکلفند متن اطلاعیه فوق را نهایتاً تا تاریخ ۱۵ ژانویه ۲۰۱۳ به تأیید مرجع حقوق رقابت فرانسه برسانند و نهایتاً تا تاریخ ۳۰ مارس ۲۰۱۳ برای مشتریان ارسال نمایند.

ماده ۵: اشاره دارد به اینکه این اپراتورها باید به هزینه خود بند ۷۱۶ این رأی (صفحات ۱۵۸، ۱۵۹ و ۱۶۰ رأی) را با رعایت شرایط خاصی در دو روزنامه مشهور «فرانسه امروز» و «پاریزین» منتشر کنند.^{۱۸}

شایان ذکر است تعیین این نوع جریمه‌ها در کشورهای جهان لزوماً توسط مرجع حقوق رقابت صورت نمی‌پذیرد و رگولاتوری‌ها نیز در این زمینه نقش‌آفرینی می‌کنند.

۲- اصول تنظیم مقررات در موضوع تراپردپذیری

کمیسیون تنظیم‌کننده مقررات باید در راستای رسیدن به اهداف زیر به وضع قوانین بپردازد:

۱. تقویت و حفظ رقابت مؤثر در بازار تلفن همراه با حفظ انگیزه‌های سرمایه‌گذاری در بازار؛
۲. تحکیم بازار داخلی و اتخاذ رویکردهای نظارتی مؤثر و متناسب؛
۳. تضمین حقوق مصرف‌کنندگان.^{۱۹}

18. "On-net/ Off-net Price Differentiation: Review of International Precedent," op.cit.

باتوجه به اینکه قابلیت ترابرد شماره یکی از ابزارهای افزایش رقابت در بازار تلفن همراه می‌باشد؛ توجه به ماهیت و ویژگی‌های فنی آن از یک سو و لزوم هماهنگی این مقررات با بازار داخلی کشور از سوی دیگر، وظیفه‌ای خطیر را پیش روی تدوین‌کنندگان این مقررات قرار داده است. همچنین ایجاد تعادل بین منافع طرفین (مشترکان و اپراتورهای تلفن همراه) ضرورتی است که باید به صراحت در مقررات درج شود.

در زیر به اصول کلی اشاره می‌شود که باید به هنگام تدوین و تنظیم قوانین در یک فضای رقابتی مورد توجه قانونگذار قرار گیرد.

۱. علاوه بر اینکه باید میان مقررات وضع شده در زمینه ترابرد شماره و ویژگی‌های فنی و اقتصادی آن تناسب وجود داشته باشد، باید مقررات گذاری در این حوزه به حداقل برسد؛ چراکه شرایط رقابتی بازار خود باید بتواند امور مختلف را مدیریت و تنظیم نماید و فقط در شرایطی که حقوق رقابت یا مصرف به مخاطره می‌افتد مقرراتی وضع شود؛
۲. مقررات وضع شده باید انعطاف پذیر باشند یعنی باتوجه به تحولات سریع بازار قادر به پاسخ گویی باشند، البته باید گفت که انعطاف پذیر بودن قوانین مربوط به ترابرد شماره تا جایی پذیرفته است که منجر به نقض مقررات یا منافع طرفین نشود؛
۳. مقررات باید شفاف و روشن تنظیم شده باشد؛ لذا وجود ابهامات در قانون می‌تواند سبب تفسیرهای سلیقه‌ای، تضییع حقوق طرفین و سوءاستفاده اپراتور غالب از اپراتورهای ضعیف‌تر گردد؛
۴. مقررات باید به طور غیرتبعیض آمیز وضع شود؛ یعنی از یک سو قانون وضع شده در رابطه با خدمات ترابرد شماره برای همه اپراتورها یکسان باشد و از سوی دیگر مشترکان ترابرد شده نیز بتوانند از تمام فناوری‌ها و خدمات مشابه اپراتورهای مختلف همانند مشترکان همان اپراتور به طور یکسان برخوردار شوند. چراکه بازار رقابتی تنها در یک فضای غیرتبعیض آمیز امکان رشد و توسعه را دارا می‌باشد؛
۵. در عین حال که مقررات حقوقی در زمینه ترابرد شماره باید انعطاف پذیر باشند، باید از قطعیت حقوقی نیز برخوردار باشند. این بدان معناست که قوانین باید ثبات داشته باشند

و روش‌های سخت قبل از اتخاذ تصمیم‌گیری را دنبال کنند. رعایت این مسئله سبب می‌شود که اپراتورها با اطمینان خاطر به سرمایه‌گذاری بپردازند.^{۲۰}

۳- ویژگی‌های نهاد نظارتی در شرایط بازار رقابتی

در اکثر کشورها سیاست‌گذاری رگولاتور در حوزه تلفن همراه به‌گونه‌ای است که موجب افزایش رقابت در این حوزه و ارائه خدماتی با کیفیت بهتر و هزینه مناسب به مشترکان شود (علاوه بر قابلیت تراپرد شماره می‌توان به ایجاد اپراتورهای مجازی در کنار سایر اپراتورها نیز اشاره نمود). لذا در راستای تحقق این منظور علاوه بر بخش مقررات‌گذاری لازم است در استراتژی‌های نهاد نظارتی نیز اصلاحاتی صورت گیرد تا نظارت سنتی بر بازار تلفن همراه به یک نظارت کارآمد و اثربخش تبدیل شود.

بازار تلفن همراه از جمله بازارهای نوظهور بوده که به‌سرعت در حال توسعه می‌باشد. لذا با توجه به اینکه نحوه نظارت بر هر امری باید با ماهیت آن امر و ویژگی‌های خاص آن سازگاری داشته باشد، در پیش گرفتن یک سیاست نظارتی واحد برای همه امور نادرست است. از این رو شیوه‌های نظارتی نیز دستخوش تغییر و تحول گردیده و برای سازمان‌دهی یک نظام نظارتی اثربخش، باید ملاحظات خاصی در نظر گرفته شود.

برای دستیابی به اثربخشی مذکور، علاوه بر رعایت ویژگی‌های سنتی، رعایت یک‌سری ویژگی‌های نوین نیز توسط نهاد نظارتی لازم است. از ویژگی‌های سنتی که باید در نهاد نظارتی لحاظ شود می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. نهاد نظارتی باید مستقل از اپراتورها و بی‌طرف باشد؛
۲. باید جایگاه نهاد نظارتی در مقایسه با سایر نهادها و مراجع تصمیم‌سازی مشخص شود؛
۳. لازم است که حدود وظایف و اختیارات این نهاد به‌طور صریح و شفاف مشخص شود؛
۴. تعیین شود که آیا این وظایف و اختیارات، بعضاً یا کلاً قابل تفویض به قوای مشمول نظارت هستند یا خیر؟؛
۵. مشخص گردد که چند درصد از پرسنل نهاد نظارت از دستگاه‌های دولتی انتخاب می‌شوند؟؛

۶. نظارت به موقع و فراگیر باشد؛ یعنی تمامی فرایندهای حکومتی، چه در بخش تصمیم‌گیری و چه در بخش اجرایی باید به صورت کاملاً دقیق و جامع تحت پوشش کنترلی نهاد نظارت واقع شوند.^{۲۱}

از ویژگی‌های نوین نظارت که امروزه باید در تدوین سیاست‌های نظارتی به آن توجه شود می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. نحوه نظارت باید با ویژگی‌های امر مورد نظارت تناسب داشته باشد لذا در تدوین سیاست‌های نظارت بر فرایند ترابرد شماره باید به ویژگی و ابعاد مختلف این امکان نظیر ابعاد حقوقی، فنی و اقتصادی توجه شده و برای هر مورد سیاست متناسبی در نظر گرفته شود؛

۲. نظارت بر حوزه فناوری‌های نوین باید واقع‌گرا باشند، این مسئله بدین معنا می‌باشد که نظارت‌کنندگان برای انجام کنترل نباید صرفاً به معیارهای ذهنی خود یا نوشته‌شده در پروانه مقید شوند بلکه باید به سایر عوامل مرتبط با مسئله که ممکن است در عمل رخ دهد نیز توجه نمایند. در اغلب موارد توجهات به کمیت‌هایی که به سهولت سنجیده می‌شوند سبب حرکات و رفتارهای سلیقه‌ای و بروز تبعیض در امر نظارت می‌شود. برای غلبه بر این مشکل، سازمان‌های نظارتی باید بکوشند تا معیارهای دقیق، عینی، امکان‌پذیر و عملی برای نظارت طراحی بنمایند؛^{۲۲}

۳. واقع‌گرا بودن و توجه به سایر عوامل دخیل در مسئله سبب می‌شود که نظام نظارتی صرفاً به کمیت‌های قیدشده توجه نکرده و مسائل کیفی و ابعاد گوناگون امر مورد نظارت را مدنظر قرار دهد. برای تحقق این مهم، در امر کنترل باید از افراد آزموده و آگاه نسبت به کار مورد نظارت بهره گرفت؛^{۲۳}

۴. به عنوان مثال به هنگام نظارت بر عملکرد اپراتورها در رابطه با ترابرد کردن شماره لازم است که نهاد نظارتی از کارشناسانی متخصص و مستقل در این حوزه استفاده کند؛ زیرا در برخی موارد اپراتور به تعهدات خود عمل نموده و فقط یک پارامتر فنی که خارج از کنترل این اپراتور بوده سبب شده که نتیجه مدنظر حاصل نشود (مثلاً تأخیر غیرمعارف صورت گیرد) در این شرایط اپراتور مرتکب تخلفی نشده که

۲۱. عبدالله جاسسی، اصول و مبانی مدیریت (تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۶)، فصل پنجم.

22. Streef, op.cit., 12 & 18

23. Ibid, 8 & 12

تشخیص این امر صرفاً با استفاده از یک ناظر متخصص حاصل می‌شود. بدون توجه به جزئیات مرتبط با عوامل فوق، هدف نهایی که اصلاح امور است، محقق نخواهد شد؛

۵. علاوه بر اینکه مقررات گذاری در حوزه فناوری های نوین به جهت تحولات سریع باید انعطاف پذیر باشد، استراتژی های نظارتی در این حوزه نیز باید منعطف تدوین شود. نهاد نظارتی باید بتواند با توجه به بروز تغییرات و تحولات در زمان مقتضی چه به لحاظ تشکیلاتی و چه از نظر سیستم های پشتیبان، تغییر یافته و تعاریف جدید برای مختصات نوین محیط کاری خویش تدوین کند؛

۶. نظارت باید مشتری مدار باشد. امروزه ناظران علاوه بر ارزیابی شاخص های کمی و کیفی مندرج در پروانه ها باید به میزان رضایت مشتری از اپراتورها و پاسخگو بودن آنها که در بازار رقابتی به شدت مؤثر می باشد نیز توجه کنند. ارزیابی اپراتورها با استفاده از این شاخص موجب می شود که اپراتورها در جهت جلب هر چه بیشتر رضایت مشترکین خود گام بردارند. این امر در درازمدت موجب بهبود کیفیت و کمیت خدمات اپراتورها می شود. زیرا تقاضای اصلی مشترکان و انتظار مهم آنان، تولیدات و خدمات مطلوب، با قیمت پایین تر و کیفیت بالاتر است؛

۷. مثلاً در زمینه تراپرد شماره باید نهاد ناظر به چگونگی پاسخ گو بودن اپراتورها نسبت به درخواست متقاضیان توجه نماید؛ از جمله اینکه آیا اپراتور فرستنده که در حال از دست دادن مشترک خود به اپراتور پذیرا می باشد پاسخ گوی متقاضی تراپرد شماره هست یا در این راستا مانع تراشی می کند؟؛

۸. نهاد نظارت خود نیز باید قابل کنترل باشد. این کنترل نهاد نظارت سبب می شود که این مرجع به یک مرجع شفاف و پاسخ گو تبدیل شود.^{۲۴}

۴- تراپردپذیری در ایران

به استناد بند الف و د ماده ۲۵^{۲۵} و ۲۶^{۲۶} قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات درباره وظایف و اختیارات کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات رادیویی و بند ۴ ماده

24. Ibid, 8.

۲۵. ماده ۳: «وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات:

۳۶ اساسنامه سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی، اصول حاکم بر ارائه خدمات تراپردپذیری شماره تلفن همراه در تاریخ ۱۳۹۳/۰۳/۱۸ به تصویب رسید.

در این مصوبه در شانزده بند، شرایط و ضوابط تراپردپذیری شماره تلفن همراه تشریح شده است. برطبق این مصوبه تراپرد شماره فقط برای سیم‌کارت‌های فعال امکان‌پذیر است و مشترک باید درخواست خود را به اپراتور پذیرا ارائه کند.

باتوجه به اصولی که برای رعایت تراپردپذیری ذکر شد، می‌توان ابهامات زیر را در مصوبه ۱۸۹ مطرح کرد:

۱. **در نظر نگرفتن مهلت پاسخ به درخواست تراپرد:** در مصوبه ۱۸۹ برای رسیدگی به درخواست تراپرد شماره هیچ مهلتی به طور مشخص عنوان نشده است، لذا بهتر است که در قالب یک آیین‌نامه اجرایی، باتوجه به مقتضیات فنی اپراتورها، مهلتی را برای رسیدگی به درخواست متقاضیان تراپرد شماره از چند ساعت تا دو روز در نظر گرفته شود.

-
- الف - تدوین سیاست‌ها و ضوابط کلی در زمینه توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات در چهارچوب سیاست‌های کلی نظام؛
- د - تنظیم مدیریت و کنترل فضای فرکانسی کشور و تدوین مقررات و تصویب ضوابط، جداول و معیارهای استفاده بهینه از فرکانس و مدارهای ماهواره‌ای و نظارت و حاکمیت بر طیف و جدول ملی فرکانس کشور.»
۲۶. ماده ۵: «کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات با استفاده از امکانات و نیروی انسانی سازمان موضوع ماده (۷) این قانون با اختیارات و وظایف ذیل تشکیل می‌گردد:
- الف - اصلاح و تجدید ساختار بخش‌های ارتباطی کشور؛
- ب - به منظور جلوگیری از ضرر و زیان جامعه و تحقق رشد و توسعه اقتصادی کشور، بخش غیردولتی، در قلمرو شبکه‌های غیرمادر بخش مخابرات، شبکه‌های مستقل و موازی پستی و مخابراتی با رعایت اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حسب مجوز هیئت‌وزیران اجازه فعالیت خواهند داشت؛
- ج - تعیین سیاست نرخ‌گذاری بر کلیه خدمات در بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب جداول تعرفه‌ها و نرخ‌های کلیه خدمات ارتباطی در چهارچوب قوانین و مقررات کشور؛
- د - تدوین مقررات ارتباطی کشور در چهارچوب قوانین و مقررات کشور و اعمال و نظارت بر حسن اجرای آن؛
- ه - سیاست‌گذاری در خصوص صدور مجوز فرکانس و تعیین و دریافت حق الامتیاز صدور مجوز در چهارچوب قوانین و مقررات کشور؛
- و - تحقق اهداف موردنظر در بخش ارتباطات رادیویی و رادیو آماتوری.»
۲۷. ماده ۶: «وظایف و اختیارات سازمان به شرح ذیل می‌باشد:
- ۴- تدوین و تنظیم مقررات، آیین‌نامه‌ها، جدول‌های تعرفه و نرخ‌های کلیه خدمات در بخش‌های مختلف ارتباطات و فناوری اطلاعات، تعیین کف یا سقف آنها به منظور حصول اطمینان از رقابت سالم و تداوم ارائه خدمات و رشد کیفی آنها برای تصویب توسط کمیسیون در چهارچوب قوانین و مقررات.»

۲. **در نظر نگرفتن لزوم جبران خسارت:** لازم است به جهت حفظ حقوق مشترکین، اپراتورها متعهد گردند که در صورت تأخیر یا اشتباه نسبت به درخواست ترابرد، خسارت مشترک را جبران کنند. مناسب تر این بود که در مصوبه به این نکته اشاره می شد که اگر پاسخ مثبت به درخواست ترابرد منوط به استعلام از اپراتور پذیرا باشد، اپراتورهای پایه و پذیرا به صورت تضامنی مسئول جبران خسارت باشند و اگر پاسخ مثبت به درخواست ترابرد بدون استعلام از اپراتور پذیرا باشد، اپراتور پایه مسئول جبران خسارت در نظر گرفته شود.
۳. **در نظر نگرفتن تأیید هویت متقاضی ترابرد:** به منظور جلوگیری از بروز تقلب ضروری است که اطلاعات مشترک متقاضی ترابرد، توسط اپراتور فرستنده تأیید گردد و بهتر بود برای این تأییدیه، الزامی در مصوبه ذکر می شد.
۴. **در نظر نگرفتن مرجع حل و فصل اختلاف:** در رابطه با مرجع صالح برای رسیدگی به اختلافات ناشی از ترابرد شماره نیز لازم است به طور صریح مرجع حل اختلاف در این زمینه قید شود. بدین صورت که در خصوص اختلاف اپراتور با رگولاتور طبق پروانه عمل شود و در صورت اختلاف اپراتور پایه با اپراتور پذیرا و یا اپراتور با مشترک، ابتدا حل اختلاف به خود اپراتورها واگذار شود و در صورت عدم حل اختلاف به سازمان جهت حل و فصل ارجاع داده شود.
۵. **در نظر نگرفتن سقف شماره های قابل ترابرد:** در نظر نگرفتن سقف ترابرد شماره برای هر اپراتور ممکن است گاهی به جهت مسائل فنی، مشکلاتی را ایجاد کند زیرا ممکن است برخی اپراتورها با درخواست ترابرد بسیار زیادی مواجه شوند لذا برای جلوگیری از اختلالات فنی و تأخیرات غیرمتعارف، سازمان باید سقف شماره های ترابرددیده را در مدت زمان مشخص تعیین کرده و اپراتورها را ملزم به رعایت آن کند.
۶. **در نظر نگرفتن الزامی برای قبول یا رد درخواست ترابرد:** در مصوبه تنها به ذکر این نکته اکتفاء شده است که اپراتور پذیرا موظف است درخواست ترابرد را تا حصول نتیجه نهایی و تکمیل عملیات ترابرد شماره موردنظر پیگیری و اجرا کند؛ اما در خصوص اینکه آیا می تواند درخواست ترابرد را رد کند و در صورت رد ملزم به بیان دلایل باشد و یا اینکه در صورت وجود برخی موانع همچون عدم احراز هویت متقاضی اپراتور ملزم به رد درخواست باشد هیچ حرفی به میان نیامده است. لذا برای کارایی بیشتر مصوبه مناسب بود این موضوع نیز در مصوبه در نظر گرفته می شد.

۷. **در نظر نگرفتن اتمام مدت اشتراک ترابرد:** در مصوبه درخصوص اتمام اشتراک صحبتی به میان نیامده است. در صورت اتمام اشتراک یا مشترک درخواست جدیدی مبنی بر ادامه استفاده از خدمات اپراتور پذیرا ارائه می‌دهد که باید به آن رسیدگی شود و یا درخواست مجددی ارائه نمی‌دهد که در این صورت باید به اپراتور پایه فرستاده شود. بهتر بود در صورت عدم درخواست مشترک برای ادامه ترابرد، مهلت زمانی برای اپراتور پذیرا برای بازگرداندن مشترک به اپراتور پایه در نظر گرفته می‌شد.

۸. **در نظر نگرفتن جنبه‌های حقوق رقابت:** بهتر بود در مصوبه برای ایجاد شرایط یکسان در ترابرد شماره‌ها بین اپراتورهای مختلف، به این نکته اشاره می‌شد که اپراتورها برای جذب مشترکین بیشتر اجازه ندارند بسته‌های تشویقی خاصی را تنها برای مشترکین ترابردشده استفاده کنند.

۹. **در نظر نگرفتن جنبه‌های حقوقی هزینه‌های ترابرد:** برای روشن شدن این موضوع بهتر است ابتدا طرح موضوعی با ذکر مثال صورت بگیرد.

زمانی که شخص A اپراتور خود را به عنوان مثال از همراه اول به ایرانسل تغییر می‌دهد، شخص تماس گیرنده به فرد A که دارای سیم کارت همراه اول است به علت اینکه از ترابرد شماره مطلع نیست متحمل هزینه بیشتری خواهد شد و هزینه تماس برون شبکه‌ای همراه اول را پردازد. تعرفه هزینه‌های تماس درون و برون شبکه‌ای اپراتورهای تلفن همراه ایران در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱: تعرفه هزینه‌های تماس درون و برون شبکه‌ای اپراتورهای تلفن همراه ایران

تماس درون شبکه	تماس با سایر اپراتورها	تماس با تلفن ثابت	سقف تعرفه
۸۹۹	۹۳۷	۹۳۷	همراه اول
۶۷۰	۹۳۷	۶۷۰	ایرانسل
۶۲۰	۸۵۲	۸۵۲	رایتل

برای حل این موضوع دو راه حل رایج در دنیا وجود دارد:^{۲۸}

28. Stefan Buehler, Ralf Dewenter and Justus Haucap, "Mobile Number Portability in Europe," July, 2005,

https://www.google.com/url?sa=t&rc=tj&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj2wYTby5rOAhUXM8AKHdCzB7gQFggcMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.hsu-hh.de%2Fdownload_1.5.1.php%3Fbrick_id%3DuNldejmmQmOcyfwf&usq=AFQjCNGzXOuxm-

۱. اطلاع‌رسانی به شخص تماس‌گیرنده از طریق یک پیغام صوتی قبل از برقراری تماس؛
 ۲. در نظر گرفتن یک شماره به‌منظور اطلاع یافتن از اینکه آیا این شماره تراپرد شده است یا خیر؟

اما به نظر می‌رسد این دو راهکار، از لحاظ عملی چندان مناسب نباشد. از این رو با توجه به تجربه کشورهای پیشرو در این زمینه همچون فرانسه می‌توان راهکار عملی و مناسب با روح حقوق رقابت را پیشنهاد داد.

مناسب‌تر آن است که رگولاتور با توجه به اختیار قانونگذاری خود، اپراتورها را ملزم نماید که تعرفه تماس‌های درون شبکه‌ای و برون شبکه‌ای خود را یکسان سازند.

نتیجه

با الزامی شدن امکان تراپردپذیری شماره‌های موبایل مشترکان بین اپراتورها، وضعیت بازار مخابرات ایران مترصد تغییرات گسترده‌ای خواهد شد. این موضوع که مشترکان به راحتی بتوانند شماره تلفن همراه خود را به اپراتور دیگری انتقال دهند یا از پوشش شبکه اپراتورهای دیگر استفاده کنند، گامی مؤثر در جهت رعایت حقوق مصرف‌کنندگان محسوب می‌شود. با اجرایی شدن این طرح، برتری‌هایی از قبیل پوشش آنتن‌دهی، کیفیت مکالمه و دیتا، قیمت، وجود طرح‌های متنوع، پاسخگویی مناسب، امانت‌داری، مشتری‌مداری و ... برنده رقابت میان اپراتورهای موبایل در بازار را تعیین می‌کند؛ موضوعی که در نهایت به ایجاد فضای مناسب برای رقابت میان اپراتورها منجر می‌شود.

یکی دیگر از تحولاتی که در پی اجرای طرح تراپردپذیری در کشور ایجاد می‌شود، نظام‌مند نمودن و شکستن فضای کاذب پیرامون شماره تلفن‌ها و کدهای آن می‌باشد؛ چرا که در حال حاضر قیمت‌گذاری شماره موبایل بر اساس کدهای آن به صورت رند و غیررند است، در حالی که به عقیده رگولاتوری شماره‌ها اعم از رند و غیررند و کد یک و دو و ... مزیتی ایجاد نمی‌کنند، بلکه کیفیت سرویس‌ها و تعیین قیمت آنهاست که مزیت واقعی است.

با توجه به توضیحات فوق، مزایای طرح تراپردپذیری شماره از منظر حقوق رقابت و مصرف بر همگان روشن است؛ اما پیاده‌سازی مطلوب این طرح در کشور مستلزم رعایت و اجرای مجموعه‌ای از پیش‌شرط‌ها می‌باشد. از جمله اینکه هر نوع تعرفه‌گذاری مستقیم از

سوی رگولاتوری می‌تواند تنظیم بازار در این زمینه را به هم بریزد و از سوی دیگر این نگرانی وجود دارد که مثلاً اپراتورهای نوظهور عملاً دیگر نیازی به توسعه شبکه خود احساس نکنند و با بهره گرفتن از شبکه‌ای که دیگران ساخته‌اند به فکر رقابت باشند. لذا رگولاتوری باید با تعیین سقف و کف قیمت‌ها و همچنین تدوین اصول حاکم بر قیمت‌گذاری، نظام تعرفه‌گذاری کشور در حوزه مخابرات را مدیریت و نظام‌مند نماید.

همچنین رگولاتوری در تنظیم قوانین و مقررات باید علاوه بر مسائل فنی به حقوق مشترکان (حقوق مصرف‌کنندگان) بیش‌ازپیش توجه نماید به گونه‌ای که اپراتورها نتوانند به بهانه‌های مختلف به تضییع حقوق مشترکان خود مبادرت نمایند. همان‌طور که در تحلیل مصوبه ۱۸۹ کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات بیان شد رگولاتور باید مقرراتی وضع کند که به موجب آن اپراتور پایه ملزم به پذیرش درخواست ترابرد شماره مشترک خود شود و ضمانت‌اجراهایی را در خصوص تأخیرهای غیرمتعارف احتمالی از جانب اپراتورها در نظر گرفته شود.

به‌عنوان آخرین نکته لازم به ذکر است که با توجه به اینکه تحولات در بازار رقابتی به سرعت صورت می‌گیرد و فناوری‌های نوین نیز با سرعت زیادی در حال رشد هستند علاوه بر انعطاف‌پذیری، مقررات‌گذاری در این حوزه نیز نباید با اتلاف وقت و طی مراحل اداری غیرضروری صورت گرفته و دسترسی به خدمات و فناوری‌های نوین را به تأخیر بیندازد. در زمینه نهاد نظارتی نیز تعدد نهادهای نظارتی در این حوزه سبب تداخل امور و توجه کمتر به حقوق مشترکان (مصرف‌کنندگان) می‌شود. لذا پیشنهاد می‌شود که نتیجه کار و شیوه‌های نظارتی نهادهای نظارتی مورد ارزیابی قرار گیرد و حدود صلاحیت هریک از آنها تحدید شود و در عین حال نهادهای موازی نیز درهم ادغام شوند.

فهرست منابع

الف) منابع فارسی

- اساسنامه سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی.
 جاسبی، عبدالله. *اصول و مبانی مدیریت*. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی، ۱۳۸۶.
 قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات.
 کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات. «مصوبه ۱۸۹ (اصول حاکم بر ارائه خدمات تراپردپذیری شماره تلفن همراه)». مصوب ۱۸ خرداد ۱۳۹۳،
<http://asnad.cra.ir/Public/Documents/Details/e3cbb54b-f687-e511-973c-68b599781b58>.
 مجلس شورای اسلامی. «قانون وظایف و اختیارات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات». مصوب ۱۹ آذر ۱۳۸۲، <http://rc.majlis.ir/fa/law/show/93987>.
 هیئت وزیران. «اساسنامه سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی». مصوب ۲۲ آذر ۱۳۸۸، <http://ilaw.ir/?p=405>.

ب) منابع انگلیسی

- Buehler, Stefan, Ralf Dewenter and Justus Haucap. "Mobile Number Portability in Europe." July, 2005.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwj2wYTby5rOAhUXM8AKHdCzB7gQFggcMAA&url=https%3A%2F%2Fwww.hsu-hh.de%2Fdownload-1.5.1.php%3Fbrick_id%3DuNldejmmQmOcyfwf&usg=AFQjCNGzXOuxm-4e5aLS_FB7WVGvZ-K-EQ&sig2=WsPJcp71uo32mYy4LBkMVQ (Last Visited 28 January, 2015).
 Communications and Information Technology Commission. "Mobile Number Portability Policy & Guideline." last visited 27 January, 2015. <http://www.citc.gov.sa/English/RulesandSystems/RegulatoryDocuments/Numbering/Documents/TA111E.PDF>.
 Communications Commission of Kenya. "Determination on Interconnection Rates for Fixed and Mobile Telecommunications Networks, Infrastructure Sharing and Co-location; and Broadband Interconnection Services in Kenya. Interconnection Determination No. 2 of 2010." 16 August 2010, http://www.researchchictafrica.net/countries/kenya/Kenya_Interconnection_Determination_No2_2010.pdf.
 Communications Regulatory Commission (CRC). "CRC Resolution 2066 of 2009." <http://www.crcm.gov.co/images/stories/crtdocuments/Normatividad/ResolucionesCRT/00002066.pdf>. The Rule Entered into Effect in December 2009 (Last Visited 10 January, 2015).
 French Trade Law.
 Info-communications Development Authority (IDA). "Singapore's Mobile Market Gets New Impetus for Growth, Press Release." Jan, 2005.

<http://www.ida.gov.sg/News%20and%20Events/20050712123200.aspx?getPagetype=20>
(Last Visited 25 January, 2015)

Information for Industry, Australian Communications and Media Authority. "Mobile Number Portability." Last Modified May 16, 2016. <http://www.acma.gov.au/Industry/Telco/Numbering/Portability/mobile-number-portability-information-for-industry>.

L'Autorité de la Concurrence. "Décision n 12-D-24 Relative à Des Pratiques Mises en Œuvre Dans le Secteur de la Téléphonie Mobile à Destination de la Clientèle Résidentielle en France Métropolitaine." Décembre 13, 2012. www.autoritedelaconcurrence.fr/pdf/avis/12d24.pdf (Last Visited 28 January, 2015).

Laws, Regulations in Turkey. "Electronic Communications Law (Law No. 5809)." adopted November 5, 2008. <http://www.lawsturkey.com/law/5809-electronic-communications-law> (Last Visited 16 January, 2015).

Streel, Alexandre de. "A Program for Reforms for the European Regulation of Electronic Communications." Paper Presented at ITS Conference, Porto, September 2005.

Telecommunications Management Group, Inc. "On-net/ Off-net Price Differentiation: Review of International Precedent." 7 February, 2011. www.comcom.govt.nz/dmsdocument/7958 p. 2 (Last Visited 27 January, 2015).

Treaty of European Union.

Journal of LEGAL RESEARCH

VOL. XVIII, No. 2

2019-2

- **Attorney's Criminal Liability**
Dr. Bizhan Hajiazizi - Seyyedeh Maryam Etemad
- **Conflict between Public Interests of the Community and the Individual Interest of the States**
Dr. Hoorieh Hosseini Akbarnezhad
- **Access to Sufficient Food as a Human Right in the Legal System of World Trade Organization**
Dr. Najmeh Razmkhah
- **A Criticism of Article 137 of Islamic Criminal Law regarding Crime Recidivism**
Azadeh Ghorbani - Arezoo Ghorbani
- **The Problem-Oriented Policing and Fear of Crime**
Dr. Seyyed Mahdi Seyyedzadeh Sani - Saeed Kermani
- **The Interaction of Territorial Integrity with Rights and Legitimate Freedoms under Domestic and International Law**
Dr. Hedieh Sadat Mirtorabi - Dr. Sobhan Tayebi
- **Reduction Process of Capital of Corporation in Iran and UK Laws**
Hamid Shali
- **Legal Analysis of Mobile Number Portability in Iran, in the Light of Comparative Studies**
Seyyed Hashem Maddah Hosseini - Rajab Fallahi - Sara Mortezagholi
- **Effects of the Disclaimer or Limitation of Liability Clauses in Iranian Law with a Review in the English Legal System**
Dr. Hojjat Mobayen - Amin Amirhosseini
- **The Mechanisms for Protecting the Right to Use the Mother Tongue in International and National Institutions**
Dr. Seyyed Ghasem Zamani - Farhad Abedini Saadabad
- **The Privilege against Self-Incrimination in International Courts**
Alireza Gharaghani

S. D. I. L.
The S.D. Institute of Law
Research & Study